

<p>Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu</p>	
OSNOVNI PODATCI	
Ime i prezime	Nikolina Golub
Zvanje	mag. educ. his
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	OŠ „Klinča Sela“
Adresa elektroničke pošte	nikolinapucar@gmail.com
Naslov Metodičkih preporuka	Rad s povijesnim izvorima
Predmet (ili međupredmetna tema)	povijest
Za međupredmetnu temu navesti u okviru kojeg nastavnoga predmeta, sata razrednika ili izvannastavne aktivnosti se izvodi.	
Razred	5.
OBVEZNI ELEMENTI	
Odgojno-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	<p>POV OŠ E.5.1.</p> <p>Učenik obrazlaže važnost povijesti, uspoređuje različite ideje, umjetnosti, predmete svakodnevne uporabe te pojavu pismenosti u prapovijesti i starome vijeku.</p>
Tijek nastavnog sata	<p>AKTIVNOST 1: Učenici dovršavaju mentalnu mapu izrađenu u digitalnom alatu Coggle pronalazeći na internetu te učitavajući slike primjera za svaku od 5 vrsta povjesnih izvora.</p> <p>AKTIVNOST 2: Učenici gledaju i slušaju primjer analize povijesnog izvora koji im prezentira učiteljica na temelju čega potom radom u skupinama na isti način analiziraju različite povijesne izvore.</p>

	<p>AKTIVNOST 3: Učenici svrstavaju različite povjesne izvore prema vrstama nakon čega slijedi vršnjačko vrednovanje i sinteza rezultata.</p>
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	<p>AKTIVNOST 1: Učenici otvaraju mentalnu mapu koja prikazuje podjelu na 5 osnovnih vrsta povjesnih izvora.</p> <p>https://coggle.it/diagram/XZH_q7styEtZC7RH/t/-a0a0f520af64854c783a050af7175a70bfbe2efcb029f89e46f41ba49be8d09f</p> <p><i>(Mentalnu mapu učenicima je najbolje podijeliti preko mail adresa iz domene skole.hr kako bi ih mogli uređivati. Mentalna mapa može se izraditi i u digitalnim alatima Popplet i Wisemapping)</i></p> <p>Učenici dovršavaju mentalnu mapu tako da za svaku vrstu povjesnog izvora pronađu na internetu te učitaju slikovni primjer.</p> <p>Učiteljica nadgleda rad učenika, daje dodatna pojašnjenja te pomaže onima kojima je potrebno.</p> <p>PREDUVJET ZA AKTIVNOSTI 2 I 3: Na prethodnom satu reći učenicima da svatko treba donjeti na nastavu neki ostatak prošlosti od kuće. Kratko pojasniti učenicima što sve mogu biti ostaci prošlosti, premda učitelj treba što više izbjegavati govorenje konkretnih primjera i prepustiti izbor kreativnosti učenika.</p> <p>AKTIVNOST 2: Učiteljica priprema nekoliko povjesnih izvora te ih analizira.</p> <p>PRIMJER: replika prikaza hrvatskog srednjovjekovnog vladara:</p> <p><i>Ovo je slikovni povjesni izvor.</i></p> <p><i>Na njemu vidimo tri osobe. Po njihovom položaju i odjeći možemo zaključiti da su bili u različitim položajima.</i></p> <p><i>Jedan lik na glavi ima krunu pa možemo pretpostaviti da je vjerojatno bio kralj.</i></p> <p><i>U ruci drži križ po čemu možemo zaključiti da su prikazani ljudi bili kršćani.</i></p> <p><i>Osoba koja leži je možda sluga ili netko tko je napravio nešto loše pa traži oprost od kralja.</i></p> <p>Potom učenici rade u skupinama. Svaki učenik treba na temelju primjera analizirati povjesni izvor koji je donio (obavezno odrediti vrstu povjesnog izvora) te ispričati ono što zna o njemu. (iz kojeg je razdoblja, koga prikazuje, za što je služio)</p> <p>Učiteljica obilazi skupine, nadgleda rad, daje upute i pojašnjenja, postavlja podpitanja i potiče učenike da jedni drugima postavljaju pitanja o izvorima.</p> <p>AKTIVNOST 3: Na svima vidljivom mjestu u učionici pripremiti 5 jedinica</p>

	<p>prostora od kojih je svaka rezervirana za jednu vrstu povijesnog izvora. <i>(Primjer na slici; usmeno predaju može predstavljati i lutka (baka koja priča o svoj djetinjstvi i sl.))</i></p> <p>Svaki učenik odabire jedan od izvora ostalih učenika u razredu te ga smješta u pripadajuću skupinu.</p> <p>Nakon što svi učenici izvrše zadatak učiteljica potiče međuvršnjačko vrednovanje pitanjima kod svake vrste povijesnih izvora:</p> <p><i>Jesu li svi povijesni izvori smješteni u ispravnu skupinu? Premještamo one koji nisu.</i></p> <p><i>Mogu li neki povijesni izvori spadati u dvije ili više vrsta? Koji su to?</i></p> <p><i>Koje vrste povijesnih izvora ima najviše? Što možemo iz toga zaključiti.</i></p> <p><i>Koje vrste povijesnih izvora nema uopće? (usmene predaje) Zašto? Može li usmena predaja biti opipljiva stvar?</i></p> <p><i>Koju vrstu povijesnih izvora je najlakše, a koju najteže analizirati? Koje vrste povijesnih izvora daju konkretne informacije, a koje se mogu interpretirati na različite načine? Koliko su za analizu povijesnih izvora važan kontekst i okolnosti u kojima je pronađen?</i></p>
Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	Mentalna mapa s prikazom vrsta povijesnih izvora Primjeri povijesnih izvora koje donose učenici
Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute	<p>Vrednovanje za učenje: Učenik pokušava analizirati povijesni izvor prema primjeru učiteljice te uspoređuju svoju vještinu analize s ostalim učenicima u skupini.</p> <p>Učiteljica pruža povratnu informaciju učeniku o uspješnosti njegove analize te mu daje primjere pitanja koja sam sebi treba postaviti tijekom analize da bi u budućem radu bio uspješniji.</p> <p>Vrednovanje kao učenje: Učenik dobiva povratnu informaciju o tome da li je</p>

	<p>ispravno smjestio povijesni izvor te pojašnjenje pogreške baz prozivanja i isticanja tko je i u čemu pogriješio.</p> <p>Vrednovanje naučenog: Učenici izrađuju vlastitu mentalnu mapu u kojoj prikazuju vrste povijesnih izvora. Učenici osdržuju vrste i/ili navode primjere za svaku vrstu povijesnog izvora.</p>
Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi	Kreativnost i istraživanje je izraženo u aktivnosti 1 u kojoj učenici moraju smisliti i pronaći na internetu konkretni primjer za svaku vrstu povijesnog izvora, a kreativnost te uočavanje pojedinosti i njihova interpretacija osobito dolazi do izražaja tijekom analize povijesnog izvora u aktivnostima 2 i 3.
DODATNI ELEMENTI¹	
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	<p>Likovna kultura</p> <p>OŠ LK A.5.1. Učenik istražuje i interpretira različite sadržaje oblikujući ideje koje izražava služeći se likovnim i vizualnim jezikom.</p> <p>Informatika</p> <p>A.5.1 Nakon pete godine učenja predmeta Informatika u domeni Informacije i digitalna tehnologija učenik pronalazi i vrednuje informacije.</p> <p>Hrvatski jezik</p> <p>OŠ HJ A.5.1. Učenik govori i razgovara u skladu s interesima, potrebama i iskustvom.</p> <p>uku D.2.2. SURADNJA S DRUGIMA Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć.</p> <p>pod A.2.1. Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja</p> <p>ikt C. 2. 2. Učenik uz učiteljevu pomoć ili samostalno djelotvorno provodi jednostavno pretraživanje informacija u digitalnom okružju.</p>
Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	
Aktivnosti koji	Prilikom grupnog rada učiteljica najprije treba prići skupini u kojoj se nalazi

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnog poziva. Nisu obavezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene Metodičkih preporuka.

obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	učenik s teškoćama te mu pomoći podpitanjima i usmjeriti mu pažnju kako bi mogao uspješno savladati zadatku, tj. Analizirati povjesni izvor.
Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	Zadatak za darovite učenike: Pismeno analiziraj staroegipatsku fresku: Pročitaj ulomak iz <i>Historije oca povijesti Herodota</i> : „Egipćani se ne moraju mučiti i orati zemlju [...] Kada se voda povuče, svatko zasije svoj komad zemlje, dotjera na nju svinje, i kad one ugaze sjeme, očekuje žetvu.“ Usporedi svoju interpretaciju freske s pisanim povjesnim izvorm? Što misliš, koji povjesni izvor je pouzdaniji? Obrazloži. Što je mogao biti razlog za različite opise egipatskih prilika u starom vijeku?
Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa	-
Projektni zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	ISTRAŽIVANJE NA TEMELJU DOSTUPNIH IZVORA: PROJEKT 'TORBA' Učenici u projektu će se uživjeti u ulogu malih povjesničara te će na temelju torbe otkriti sve što mogu o njenom vlasniku i prezentirati rezultate. Torbu za istraživanje može pripremiti učiteljica ili se (uz dopuštenje) može

	<p>istraživati torba nekog od učenika iz drugog razreda ili škole.</p> <p>Nakon izvršenog istraživanja slijedi usporedba rezultata dobivenih istraživanjem i stvarnih činjenica s naglaskom da su neke stvari izostavljene a neke pogrešno interpretirane – a tako je često i u povjesnim istraživanjima.</p> <p>Projekt se provodi kao dio izvannastavne aktivnosti/dodatne nastave iz povijesti.</p>
Poveznice na multimedijске i interaktivne sadržaje	<p>https://coggle.it/diagram/XZH_q7styEtZC7RH/t/-/a0a0f520af64854c783a050af7175a70bfbe2efcb029f89e46f41ba49be8d09f</p>
Prijedlozi vanjskih izvora i literature	<p>Povijest slika za djecu, D. Hockney, M. Gayford, ŠK, Zagreb, 2019.</p> <p>http://www.medioteka.hr/portal/ss_trazilica2.php?pojam=Povijesni%20izvori</p> <p>https://clionaut.com/2017/sto-rade-povjesnicari/</p>